A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2010. július 6.*

A T-411/07. sz. ügyben,

az **Aer Lingus Group plc** (székhelye: Dublin [Írország], képviselik kezdetben: A. Burnside solicitor, B. van de Walle de Ghelcke és T. Snels avocats, később: Burnside és van de Walle de Ghelcke)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: X. Lewis, É. Gippini Fournier és S. Noë, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: angol.

támogatja:

a **Ryanair Holdings plc** (székhelye: Dublin [Írország], képviselik: J. Swift QC, V. Power, A. McCarthy, D. Hull solicitors és G. Berrisch avocat)

beavatkozó,

a felperesnek a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 24., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 40. o.) 8. cikkének (4) bekezdése szerinti eljárás megindítására, valamint az említett rendelet 8. cikkének (5) bekezdése szerinti ideiglenes intézkedések meghozatalára vonatkozó kérelmét elutasító, 2007. október 11-i C (2007) 4600 bizottsági határozat megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (harmadik tanács),

tagjai: J. Azizi elnök, E. Cremona és S. Frimodt Nielsen (előadó) bírák,

hivatalvezető: C. Kantza tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. július 7-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

1 A vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendeletnek (HL L 24., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 40. o., a továbbiakban: összefonódás-ellenőrzési rendelet) „Az összefonódás fogalmának meghatározása" című 3. cikke kimondja:

„(1) Vállalkozások összefonódása jön létre, ha az irányítás tartósan megváltozik a következőkből eredően:

a) két vagy több előzőleg egymástól független vállalkozás vagy vállalkozásrész összeolvad; vagy

b) egy vagy több személy, amely már irányít legalább egy vállalkozást, vagy egy vagy több vállalkozás akár értékpapírok vagy eszközök vásárlásával, akár szerződéssel vagy más úton, közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több más vállalkozás egésze vagy része felett.

(2) Az irányítást olyan jogok, szerződések vagy más egyéb eszközök alapozzák meg, amelyek akár külön-külön, akár együttesen és a kapcsolódó jogi és ténybeli megfontolásokra tekintettel lehetőséget adnak egy vállalkozás feletti meghatározó befolyás gyakorlására […]"

2 Az összefonódás-ellenőrzési rendeletnek „A Bizottság határozathozatali hatásköre" című 8. cikke a (4) bekezdésében kimondja:

„Amennyiben a Bizottság azt állapítja meg, hogy az összefonódás:

a) már megvalósult, és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánították

[…]

a Bizottság:

– kötelezheti az érintett vállalkozásokat az összefonódás megszüntetésére, különösen az összeolvadás megszüntetésével vagy az összes megszerzett részesedés és eszköz értékesítésével, hogy ily módon visszaállítsák az összefonódás megvalósulása előtt fennálló helyzetet; amennyiben az összefonódás megvalósulása előtt fennálló helyzet helyreállítása nem lehetséges az összefonódás megszüntetésén keresztül, a Bizottság bármilyen egyéb intézkedést meghozhat, amely

alkalmas az összefonódás előtt fennálló helyzet lehető legnagyobb mértékű helyreállítására,

– elrendelhet bármilyen egyéb megfelelő intézkedést, hogy biztosítsa, hogy az érintett vállalkozások az összefonódást megszüntessék vagy a határozatában előírt helyreállító intézkedéseket megtegyék.

Az első albekezdés a) pontja alá tartozó esetekben, az ezen albekezdésben említett intézkedéseket a Bizottság a (3) bekezdésben foglaltak szerinti határozattal vagy egy külön határozattal írhatja elő."

3 Az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (5) bekezdése szerint:

„A Bizottság a hatékony verseny feltételeinek helyreállítására vagy megóvására alkalmas ideiglenes intézkedéseket rendel el, amennyiben az összefonódás:

[…]

c) már megvalósult, és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánították."

4 Az összefonódás-ellenőrzési rendelet „A rendelet alkalmazása, hatáskör” című 21. cikkének (3) bekezdése kimondja:

„A tagállamok nem alkalmazhatják versenyjogi nemzeti jogszabályaikat közösségi léptékű összefonódásra.”

A jogvita alapját képező tényállás

Az eljárásban részt vevő felek

5 A felperes, az Aer Lingus Group plc az ír jog szerint alapított részvénytársaság. Az ír kormány által 2006-ban végrehajtott privatizációját követően az állam megtartotta a társaság tőkéjének 25,35%-át, és az Aer Lingus Group részvényeit 2006. október 2-án bevezették tőzsdei jegyzésre. Az Aer Lingus Group az Aer Lingus Ltd – Dublin, Cork és Shannon repülőtereiről menetrend szerinti járatokat üzemeltető, Írországban székhellyel rendelkező légitársaság – holdingtársasága (a továbbiakban együtt: Aer Lingus).

6 A Ryanair Holdings plc (a továbbiakban: Ryanair) a tőzsdén jegyzett társaság, amely 40 országban, többek között Írország és más európai országok között üzemeltet menetrend szerinti járatokat.

Az Aer Lingusnak a Ryanair általi megszerzésére vonatkozó ajánlat és részesedésszerzések

7 2006. október 5-én, azaz három nappal az Aer Lingus részvényeinek első jegyzése után a Ryanair bejelentette, hogy nyilvános vételi ajánlatot kíván tenni az Aer Lingus tőkéjének egészére. E nyilvános vételi ajánlatot 2006. október 23-án tette meg, és a Ryanair az elfogadás határidejét eredetileg 2006. november 13-ában határozta meg, majd 2006. december 4-ig, később 2006. december 22-ig meghosszabbította.

8 A nyilvános vételi ajánlat megtételére irányuló szándékának bejelentése előtt a Ryanair az Aer Lingus tőkéjében 16,03%-os részesedést szerzett a piacon. Október 5-én a Ryanair e részesedése 19,21%-ra nőtt. Nem sokkal ezután a Ryanair további részvényeket szerzett, így 2006. november 28-án az Aer Lingus 25,17%-ával rendelkezett. E részesedés 2007 augusztusáig változatlan maradt, mikor is az Európai Közösségek Bizottsága lenti 15. pontban említett 2007. június 27-i határozatának elfogadása ellenére a Ryanair további 4,3%-ot szerzett az Aer Lingus tőkéjéből, így részesedése 29,3%-ra nőtt.

A bejelentett összefonódás vizsgálata és megtiltása

9 2006. október 30-án a tervezett összefonódást, amellyel a Ryanair az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a nyilvános vételi ajánlat révén meg kívánta szerezni az Aer Lingus feletti irányítást, ugyanezen rendelet 4. cikkének megfelelően bejelentették a Bizottságnak (a továbbiakban: bejelentett összefonódás vagy összefonódás).

10 2006. december 19-i levelében a Ryanair közölte a Bizottsággal, hogy részvényszerzései az Aer Lingus feletti irányítás megszerzésére irányuló tervének részét képezik.

11 2006. december 20-i határozatában a Bizottság megállapította, hogy a bejelentett összefonódás a közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően komoly kétségeket támaszt, és az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján részletes vizsgálati eljárás megindításáról határozott. Az összefonódást e határozat (7) bekezdése a következőképpen írja le:

„Mivel a Ryanair az Aer Lingus tőkéjének első 19%-át a nyilvános vételi ajánlata előtt kevesebb mint tíz nappal szerezte meg, további 6%-ot pedig kevéssel ezután, a részvényeknek a közzétételi időszak előtt és után való megszerzését magában foglaló ügylet egésze, valamint maga a nyilvános vételi ajánlat közzététele az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikke értelmében egyetlen összefonódásnak minősül."

12 A részletes vizsgálati eljárás megindítása maga után vonta a Ryanair nyilvános vételi ajánlatának az ügyre vonatkozó végleges határozat meghozataláig való érvénytelenségét. Az ír szabályozás ugyanis érvénytelennek tekinti a Bizottsághoz ellenőrzésre benyújtott nyilvános vételi ajánlatokat akkor, ha a Bizottság megindítja az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti eljárást. A 2006. december 20-i sajtóközleményben a Ryanair vezérigazgatója azonban a következőket nyilatkozta:

„A Ryanair újfent megerősíti az Aer Lingus megszerzésére irányuló szándékát, és ezen az úton halad tovább a vizsgálat II. szakaszának – reményei szerint – sikeres lezárása érdekében."

13 2007. április 3-án a Bizottság az összefonódás-ellenőrzési rendelet 18. cikkének megfelelően kifogásközlést küldött a Ryanairnek. E kifogásközlés (7) bekezdése a bejelentett összefonódást a részletes vizsgálati eljárást megindító határozatban foglaltakkal megegyezően írja le.

14 A kifogásközlésre 2007. április 17-én adott válaszában a Ryanair megjegyezte, hogy a Bizottsággal szemben kötelezettséget vállal arra, hogy a részletes vizsgálati eljárás lezárásáig nem gyakorolja az Aer Lingusban lévő részvényeihez fűződő szavazati jogokat, kiemelve azonban, hogy e részvények semmiképpen nem teszik lehetővé a számára az Aer Lingus feletti irányítást.

15 2007. június 27-én az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (3) bekezdése alapján a Bizottság a bejelentett összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította (C (2007) 3104 határozat, COMP/M.4439 – Ryanair kontra Aer Lingus ügy, a továbbiakban: Ryanair-határozat). E határozat a T-342/07. sz., Ryanair kontra Bizottság ügy tárgyát képezi, amelybe az Aer Lingus a Bizottság támogatása végett beavatkozott.

16 A Ryanair-határozat (12) preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„Mivel a Ryanair az Aer Lingus törzstőkéjének első 19%-át a nyilvános vételi ajánlat megtételét megelőző kevesebb mint tíznapos időszakban szerezte meg, további 6%-ot pedig kevéssel ezután, és figyelemmel a Ryanair által azon gazdasági célkitűzéssel kapcsolatban adott magyarázatokra, amelyet ezen ügyletek megvalósításakor követett, a részvényeknek a nyilvános vételi ajánlat időszakát megelőzően és azalatt való megszerzését magában foglaló ügylet egésze, valamint maga a nyilvános vételi ajánlat az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikke értelmében egyetlen összefonódásnak minősül."

Az Aer Lingus és a Bizottság közötti, az összefonódásra vonatkozó vizsgálati eljárásban való levélváltás

17 Az összefonódásra vonatkozó vizsgálati eljárás során az Aer Lingus számos észrevételt nyújtott be a Bizottsághoz a Ryanairnek a tőkéjében való részesedését illetően.

18 Az Aer Lingus már az előzetes vizsgálati eljárásban kérte, hogy a Bizottság a Ryanair részesedését és nyilvános vételi ajánlatát egyetlen összefonódásként kezelje. A részletes vizsgálati eljárást megindító határozatot követően, amely eljárásban a Bizottság úgy vélte, hogy e két elem egyetlen összefonódás részét képezi, az Aer Lingus a 2007. január 25-i levelében, majd 2007. június 7-i levelében azt kérte a Bizottságtól, hogy kötelezze a Ryanairt a tőkéjében való részesedésétől való megválásra, és hozza meg az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) és (5) bekezdése értelmében szükséges ideiglenes intézkedéseket. Másodlagosan, amennyiben a Bizottság úgy vélné, hogy nincs hatásköre az e rendelkezések alapján való eljárásra, az Aer Lingus annak megállapítását kérte a Bizottságtól, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet 21. cikkének (3) bekezdése nem akadályozza a nemzeti versenyhatóságokat e részesedést illetően hatásköreik gyakorlásában.

19 2007. június 27-én, azaz a Ryanair-határozat elfogadása napján a Bizottság Versenypolitikai Főigazgatósága (DG) levélben tájékoztatta az Aer Lingust, hogy szervezeti egységei nem rendelkeznek hatáskörrel arra, hogy a Ryanairt a kisebbségi részesedésétől való megválásra kötelezzék, vagy hogy meghozzák az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) és (5) bekezdése értelmében vett, az összefonódás megvalósulása előtt fennálló helyzet visszaállítását célzó egyéb intézkedéseket. A Versenypolitikai Főigazgatóság hozzátette, hogy ezen álláspont nem zárja ki a tagállamok arra vonatkozó hatásköreit, hogy az Aer Lingusban való kisebbségi részesedés Ryanair általi megszerzésére adott esetben saját versenyjogukat alkalmazzák.

Az Aer Lingus és a Bizottság közötti, a Ryanair-határozatot követő levélváltás, az EK 232. cikk szerinti eljárásra való felkérés és a megtámadott határozat

20 A Ryanair és az Aer Lingus közötti ügylet megvalósítását megtiltó Ryanair-határozat nem tartalmaz semmilyen, a Ryanairnek az Aer Lingus tőkéjében való 25,17%-os részesedésére vonatkozó intézkedést.

21 2007. július 12-én az Aer Lingus memorandumot címzett a Bizottsághoz, az Irish Competition Authorityhez (ír versenyhatóság), az Egyesült Királyság Office for Fair Tradingjéhez (a kereskedelmi ügyletek tisztességét felügyelő hivatal) és a Bundeskartellamthoz (német szövetségi versenyhatóság), amelyben felkérte e hatóságokat, hogy az e részesedéssel kapcsolatos eljárásra hatáskörrel rendelkező hatóságot illetően közös álláspontot fogadjanak el. A felperes szerint e memorandumot azért címezték az Office for Fair Tradinghez és a Bundeskartellamthoz, mivel e hatóságok az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó nemzeti rendelkezések alapján a kisebbségi részesedéseket illetően hatáskörrel rendelkeznek az eljárásra, az Irish Competition Authorityhoz pedig azért címezték, mert a kérdéses két társaság ír vállalkozás, és az összefonódás leginkább az Írországban lakóhellyel rendelkező fogyasztókat érinti.

22 2007. augusztus 3-i levelükben a Bizottság szervezeti egységei megismételték álláspontjukat, miszerint nem rendelkeznek hatáskörrel arra, hogy a Ryanairt a részesedésétől való megválásra kötelezzék, ez azonban nem zárja ki, hogy a tagállamok saját versenyjogi jogszabályaikat alkalmazzák.

23 2007. augusztus 17-én az Aer Lingus levelet küldött a Bizottság versenypolitikáért felelős tagjának, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy az EK 232. cikk alapján eljárva

indítsa meg az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése szerinti eljárást, és hozza meg az említett rendelet (8) cikkének (5) bekezdése szerinti ideiglenes intézkedéseket, vagy pedig hivatalosan állapítsa meg az erre vonatkozó hatáskörének hiányát. Az Aer Lingus továbbá azt kérte a Bizottságtól, hogy foglaljon állást a tekintetben, hogy a Ryanairnek a tőkéjében való 25,17%-os részesedését illetően hogyan kell értelmezni az összefonódás-ellenőrzési rendelet 21. cikkét.

24 2007. október 11-én az Aer Lingus megkapta a Bizottság válaszát (a továbbiakban: megtámadott határozat).

25 Egyrészről a Bizottság elutasítja az Aer Lingus arra vonatkozó kérelmét, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján eljárást indítson a Ryanairrel szemben. Először is emlékeztet arra, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikkének (1) és (2) bekezdéséből kitűnik, hogy az összefonódás csak akkor valósul meg, ha valamely vállalkozás megszerzi a másik feletti irányítást, azaz annak lehetőségét, hogy utóbbi felett meghatározó befolyást gyakoroljon (a megtámadott határozat (8) bekezdése). A Bizottság hangsúlyozza továbbá, hogy az említett rendelet 8. cikkének (4) bekezdéséből kitűnik, hogy amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy az összefonódás már megvalósult, és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánították, kötelezheti az érintett vállalkozásokat az összefonódás megszüntetésére, különösen az összes megszerzett részesedés és eszköz értékesítésével, hogy ily módon visszaállítsák az összefonódás megvalósulása előtt fennálló helyzetet. A Bizottság emlékeztet arra, hogy elrendelhet bármilyen egyéb megfelelő intézkedést annak érdekében, hogy az érintett vállalkozások az összefonódást megszüntessék, vagy az összefonódás megvalósulása előtt fennálló helyzet visszaállítását célzó intézkedéseket megtegyék (a (9) bekezdés).

26 A Bizottság ezt követően a jelen ügyben e rendelkezéseket alkalmazva állapította meg a megtámadott határozat (10) és (11) bekezdésében, hogy a bejelentett összefonódás nem valósult meg, és a vitatott részesedés nem biztosítja a Ryanair számára az Aer Lingus feletti irányítást. E bekezdések kimondják:

„(10) A Bizottság úgy véli, hogy a jelen ügyben vizsgált összefonódás nem valósult meg. A Ryanair nem szerezte meg az Aer Lingus feletti irányítást, és a [Ryanair-]határozat kizárja, hogy ezt később a bejelentett ügylet keretében megtegye. A Bizottság előtt indított eljárás során megvalósított ügyletek tehát nem tekinthetők egy megvalósult összefonódás részének.

(11) E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a 25,17%-os kisebbségi részesedés nem biztosít a Ryanair számára az Aer Lingus felett az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett tényleges vagy jogi irányítást. Noha bizonyos körülmények között a kisebbségi részesedés az irányítás gyakorlásához vezethet, a Bizottság nem rendelkezik semmilyen arra utaló információval, hogy e körülmények a jelen ügyben fennállnak. A Bizottság rendelkezésére álló információk szerint ugyanis a Ryanair mint kisebbségi részvényes jogai (különösen az ír társasági jognak megfelelően az úgynevezett »különleges« határozatok megvétózásának joga) kizárólag a kisebbségi részvényesek védelmére vonatkozó jogokhoz kapcsolódnak. Márpedig e jogok nem biztosítják az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett irányítást. Továbbá maga az Aer Lingus sem hivatkozott arra, hogy e kisebbségi részesedés a társaság Ryanair általi irányításához vezethet, és nem szolgáltatott a Bizottságnak az ilyen irányítás fennállására utaló bizonyítékokat."

27 Továbbá a Bizottság a megtámadott határozat (12) és (13) bekezdésében cáfolja az Aer Lingus által javasolt elemzést, miszerint a Ryanairnek a tőkéjében való kisebbségi részesedése a Bizottság által a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított

összefonódás részleges megvalósulását jelenti, amelyet az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján meg kell szüntetni:

„(12) A kisebbségi részesedés megszerzésének az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (4) bekezdésének hatálya alá tartozó »részleges megvalósulásként« való, javasolt értelmezése nehezen összeegyeztethető e rendelkezés szövegével, amely egyértelműen »már megvalósult« összefonódásra utal. Mivel az összefonódás-ellenőrzési rendelet értelmében az összefonódás meghatározó eleme – a jelen ügyben az irányítás megszerzése – hiányzik, a jelen ügyben nem lehet »már megvalósult« összefonódásról beszélni, így a felek nem kötelezhetők az »összefonódás megszüntetésére«. A Bizottság hatásköre olyan helyzetekre korlátozódik, amelyekben a szerző fél megszerzi a célvállalkozás feletti irányítást. Az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján hozott határozatok célja a versenyre gyakorolt azon negatív hatások orvoslása, amelyek az e rendelet 3. cikkében meghatározott összefonódás megvalósulásából eredhetnek. A jelen ügyben ilyen negatív hatások nem következhetnek be, mivel a Ryanair a tervezett összefonódás keretében nem szerezte meg, és nem is tudja megszerezni az Aer Lingus feletti irányítást.

(13) E tekintetben az ezen ügyben fennálló helyzet egyértelműen különbözik a korábbi ügyekben szóban forgó helyzetektől, amelyekben az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdését kellett alkalmazni, úgymint a Tetra Laval kontra Sidel ügy vagy a Schneider kontra Legrand ügy, amelyekben a nyilvános vételi ajánlatot már teljes mértékben megvalósították, és a szerző fél megszerezte a célvállalkozás feletti irányítást."

28 Mivel az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (5) bekezdése azon helyzetek meghatározására, amelyekben a Bizottság eljárhat, ugyanazon kifejezést használja, mint az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése, és figyelemmel

arra, hogy a jelen ügyben az összefonódás nem valósult meg, a Bizottság ugyanezen okokból elutasítja az Aer Lingusnak az említett rendelet 8. cikke (5) bekezdése alapján hozott ideiglenes intézkedések elfogadása iránti kérelmét (a megtámadott határozat (15)–(17) bekezdése).

29 Másrészről, ami az összefonódás-ellenőrzési rendelet 21. cikkének értelmezése iránti kérelmet illeti, a Ryanairnek az Aer Lingus tőkéjében való 25,17%-os részesedése vonatkozásában a Bizottság kiemeli, hogy e rendelkezés (3) bekezdése csupán a tagállamokra ró kötelezettséget, konkrét jogot vagy jogkört azonban nem biztosít a számára. A Bizottság tehát úgy véli, hogy nem jogosult arra, hogy valamely rendelkezésnek a tagállamokhoz címzett, kötelező értelmezést adjon, és nem válaszolhatja meg az Aer Lingus által benyújtott értelmezés iránti kérelmet (a megtámadott határozat (20)–(25) bekezdése és (26) bekezdésének utolsó mondata).

30 A Bizottság kiemeli továbbá, hogy ha a tagállam nem tartja tiszteletben az összefonódás-ellenőrzési rendelet 21. cikkének (3) bekezdését, a Bizottság mindig rendelkezik azon jogkörrel, hogy az EK 226. cikk alapján az említett állammal szemben jogsértési eljárást indítson (a megtámadott határozat (21) bekezdése). Ugyanígy, amennyiben az Aer Lingus úgy véli, hogy a versenyjog területén alkalmazandó nemzeti jogszabályok alapján a Ryanair kisebbségi részesedését illetően a nemzeti versenyhatóság köteles eljárni, az Aer Lingus ezen ügyben e hatósághoz és/vagy az illetékes nemzeti bírósághoz fordulhat. Amennyiben a nemzeti bíróság úgy véli, hogy ítéletének meghozatalához a 21. cikk (3) bekezdésének értelmezése szükséges, e bíróság ekkor az EK 234. cikk alapján előzetes döntéshozatalt kérhet a Bíróságtól e rendelkezés értelmezésének tisztázása és a közösségi jog egységes értelmezése érdekében (a megtámadott határozat (23) bekezdése).

Eljárás és a felek kérelmei

31 A Törvényszék Hivatalához 2007. november 19-én benyújtott keresetlevélben a felperes az EK 230. cikk negyedik bekezdése alapján a megtámadott határozat megsemmisítése iránti keresetet terjesztett elő.

32 Ugyanezen a napon benyújtott külön beadványban a felperes az EK 242. cikk alapján ideiglenes intézkedések elrendelése, valamint a megtámadott határozat végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmet is előterjesztett.

33 A Törvényszék elnöke a T-411/07. R. sz., Aer Lingus Group kontra Bizottság ügyben 2008. március 18-án hozott végzésében (EBHT 2008., II-411. o.) az ideiglenes intézkedések elrendelése és a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította.

34 A Törvényszék Hivatalához 2007. november 19-én benyújtott külön beadványban a felperes az eljárási szabályzat 76a. cikke alapján gyorsított eljárás iránti kérelmet is benyújtott. A Bizottság az e kérelemre vonatkozó észrevételeit 2007. december 5-i levelében küldte meg.

35 A Törvényszék (harmadik tanács) 2007. december 11-i határozatával a gyorsított eljárás iránti kérelmet elutasította.

36 A Törvényszék harmadik tanácsának elnöke 2008. május 23-i végzésével megengedte a Ryanair beavatkozását a Bizottság kérelmeinek támogatása végett.

37 A Törvényszék Hivatalához 2008. augusztus 4-én érkezett faxon a Ryanair közölte, hogy a Bizottság által a beadványaiban benyújtott észrevételeket elegendőnek véli, következésképpen nem nyújt be beavatkozási beadvány. E fax tartalmazta a jogvitára vonatkozó kérelmeit.

38 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (harmadik tanács) a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott.

39 A Törvényszék a 2009. július 7-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszait.

40 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a megtámadott határozatot semmisítse meg;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

41 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a keresetet az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése szerinti eljárás megindításának és az ugyanezen rendelet 8. cikkének (5) bekezdése szerinti ideiglenes intézkedések meghozatalának a Bizottság általi megtagadására vonatkozó részében mint megalapozatlant utasítsa el;

– a keresetet az összefonódás-ellenőrzési rendelet 21. cikke (3) bekezdése értelmezésének a Bizottság általi megtagadására vonatkozó részében nyilvánítsa elfogadhatatlannak, illetve másodlagosan mint megalapozatlant utasítsa el;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

42 A Ryanair azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a keresetet utasítsa el;

– a felperest kötelezze a beavatkozással kapcsolatos költségek viselésére.

A jogkérdésről

43 A felperes keresetének alátámasztására két jogalapra hivatkozik: az első jogalap az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (4) és (5) bekezdésének megsértésén, a második jogalap pedig ugyanezen rendelet 21. cikke (3) bekezdésének megsértésén alapul. Mivel a felperes a második jogalapot az első jogalaphoz szorosan kapcsolódva mutatja be, ami a tárgyaláson is megerősítést nyert, mikor is a felperes megjegyezte, hogy a második jogalap az első jogalap részének tekinthető, a Törvényszék e két jogalapot együtt vizsgálja meg.

A felek érvei

44 Az első, az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (4) és (5) bekezdésének megsértésére alapított jogalapot illetően a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban megsértette e rendelkezéseket, amikor a tervezett összefonódás megvalósítását megtiltó Ryanair-határozatot követően úgy vélte, hogy nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a Ryanairt a tőkéjében való kisebbségi részesedésétől való megválásra kötelezze, továbbá hogy az összefonódás előtt fennálló helyzet visszaállítása érdekében megfelelő intézkedéseket hozzon, illetve ideiglenes intézkedéseket hozzon.

45 Először is a felperes vitatja a megtámadott határozat (12) bekezdésében foglalt állítást, miszerint: „[a versenyre gyakorolt] negatív hatások nem következhetnek be, mivel a Ryanair a tervezett összefonódás keretében nem szerezte meg, és nem is tudja megszerezni az Aer Lingus feletti irányítást". Ezzel szemben a Ryanair részesedése jelentős negatív hatásokkal jár a versenyre, és ha ilyen körülmények között a Bizottság az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) és (5) bekezdése értelmében

nem rendelkezne hatáskörrel e hatások megszüntetésére, e rendelet és a Közösségnek a „torzulásmentes verseny” biztosítására vonatkozó hatásköre súlyos hiányosságot mutatna.

46 A felperes a Ryanairnek a tőkéjében való részesedése által a versenyre gyakorolt jelentős negatív hatások között a következő ténybeli elemekre hivatkozik: a Ryanair arra használta részesedését, hogy hozzáférést szerezzen a bizalmas stratégiai tervéhez és üzleti titkaihoz; megakadályozta a tőkéjének emelésére vonatkozó különleges határozatot, és két rendkívüli közgyűlés összehívását követelte az Aer Lingus által elfogadott stratégiai döntések felülvizsgálata érdekében. Továbbá a Ryanair a részvényesi minőségét arra használta fel, hogy kampányt folytasson az Aer Lingus vezetősége ellen, és igazgatótanácsi tagjait bírósági eljárás megindításával fenyegesse a vele szemben fennálló jogszabályi kötelezettségek megsértése miatt. E tények gyengítik az Aer Lingust mint a Ryanair hatékony versenytársát.

47 Gazdasági szempontból a duopóliumhelyzetben lévő versenytársak közötti ilyen típusú kisebbségi részesedés szükségképpen torzítja a versenyt. A Ryanair kevésbé van az Aer Lingusszel való versenyre ösztönözve, mivel részvényesként fenn kívánja tartani részesedésének értékét, és biztosítani kívánja az Aer Lingus nyereségességét. Az ilyen részesedés az áremelésekre és a hallgatólagos összejátszásra ösztönözve megváltoztatja a felek érdekét, ami torzítja a versenyt. A Ryanair részesedése révén az Aer Lingus tőzsdei és pénzügyi vonzereje is csökken.

48 Az Aer Lingus által vitatott állítás a Bizottság azon korábbi gyakorlatával is ellentétes, amelyet a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendelet 8. cikke (4) bekezdésének megfelelően a hatékony verseny helyreállítását célzó intézkedésekről szóló, 2002. január 30-i 2004/103/EK

határozat (COMP/M.2416 – Tetra Laval kontra Sidel ügy) (HL 2004. L 38., 1. o., a továbbiakban: Tetra Laval határozat) rögzít, amelyben a Bizottság úgy vélte, hogy nem engedélyezhető a Tetra Laval számára a Sidelben való részesedésének megőrzése, továbbá amely gyakorlatot a 4064/89/EGK tanácsi rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján a vállalkozások szétválasztásának elrendeléséről szóló, 2002. január 30-i 2004/276/EK határozat (COMP/M.2283 – Schneider kontra Legrand ügy) (HL 2004. L 101., 134. o., a továbbiakban: Schneider-határozat) is rögzíti, amelyben a Bizottság úgy vélte, hogy a Schneidernek a Legrand tőkéjében fennálló 5% alatti részesedése nem jár negatív hatásokkal a versenyre. E kérdésben a felperes vitatja a Bizottságnak a megtámadott határozat (13) bekezdésében foglalt állítását, miszerint a jelen ügyben fennálló helyzet eltér a Tetra Laval, illetve a Schneider-ügy alapjául szolgáló helyzetektől, amelyekben a nyilvános vételi ajánlatot már teljes mértékben megvalósították, és a szerző fél megszerezte a célvállalkozás feletti irányítást. E különbségtétel nem releváns az e határozat (12) bekezdésében szereplő azon állítás értékelését illetően, miszerint „irányítás hiányában" nem állnak fenn a versenyre gyakorolt negatív következmények. A Tetra Laval, illetve a Schneider-ügyben a Bizottság éppen ezzel ellentétes álláspontot fogadott el, vagyis azt, hogy még ha az érintett részesedések olyan alacsony szintűek is, hogy nem teszik lehetővé az „irányítás" gyakorlását, a kisebbségi részesedés következtében mégis fennállhat a verseny elfogadhatatlan torzulása. Sőt, az itt kérdéses összefonódás potenciális összefonódás marad. Nincs jelentősége annak, hogy a nyilvános vételi ajánlat érvénytelenné vált-e, vagy sem, mivel a Ryanair fenntartotta, és továbbra is fenntartja az Aer Lingus megszerzésére irányuló szándékát. Nem lehet a nyilvános vételi ajánlatokra alkalmazandó nemzeti jogok közötti különbségekre hivatkozni annak igazolása érdekében, hogy a szerző fél megőrizhesse kisebbségi részesedését, míg valamely másik köteles attól megválni. A versenyre gyakorolt hatás mindkét esetben ugyanaz. A jelen ügyben a Ryanair-határozat elfogadása nem foszthatja meg a Bizottságot azon hatáskörétől, hogy megvizsgálja az általa éppen megtiltott összefonódás egy részéből eredő versenytorzulást.

49 A felperes a United Kingdom Competition Commission (az Egyesült Királyság versenybizottsága) gyakorlatára is hivatkozik, amely 2007 októberében előzetesen úgy vélte, hogy az ITV részvényei 17,9%-ának a BSkyB általi megszerzése lényegesen

csökkentheti a versenyt az e két társaság közötti versengés megszűnése és a BSkyB-nak az ITV vezetősége konkrét befolyásolására vonatkozó képessége miatt.

50 Másodszor a felperes előadja, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a Ryanairnek a megtiltott összefonódás révén szerzett részesedésére is alkalmazandó. Ugyanezen érvelés *mutatis mutandis* alkalmazandó a Bizottság azon hatáskörére, hogy az említett rendelet 8. cikke (5) bekezdésének c) pontja értelmében ideiglenes intézkedéseket hozzon.

51 Az összefonódás-ellenőrzési rendeletnek először is teleologikus értelmezést kell adni. A rendelet két lehetséges értelmezése közötti választással kapcsolatban a Bíróság és a Törvényszék kifejtette, hogy a leginkább megszorító értelmezés megfosztaná az összefonódás-ellenőrzési rendeletet a hatékony érvényesülésétől, míg a tágabb értelmezés megfelel a rendelet szövegének még akkor is, ha ezt nem jelezték kifejezetten. Az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (4) és (5) bekezdésének a Bizottság által a megtámadott határozatban való értelmezése ellentétes annak célkitűzésével, vagyis az EK 3. cikk g) pontjának megfelelően a torzulásmentes verseny rendszerének biztosításával. A Bizottság által követett megközelítés megfosztja az Uniót a Ryanair kisebbségi részesedése által létrehozott versenytorzulással szembeni fellépéstől, még ha e részesedést megtiltott összefonódás keretében is szerezték.

52 Ami az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (4) bekezdésének alkalmazása iránti kérelmet illeti, amely rendelkezés „már megvalósult” és „a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított” összefonódást követel meg, a felperes hangsúlyozza, hogy a Bizottság e rendelkezést pusztán szó szerint értelmezi, amikor a megtámadott határozat (10) bekezdésében kiemeli, hogy „a jelen ügyben vizsgált összefonódás

nem valósult meg", és „a Bizottság előtt indított eljárás során megvalósított ügyletek tehát nem tekinthetők egy megvalósult összefonódás részének". Ezen értelmezés téves, mivel a Bizottság úgy véli, hogy a megtámadott határozatban vizsgálandó „ügyletek" elkülönülnek a Ryanair-határozat (12) preambulumbekezdésében vizsgált összefonódástól (lásd a fenti 16. pontot). Ezen értelmezés azért is téves, mert a Bizottság egy tekintet alá veszi az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében használt „megvalósult" kifejezést az említett rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében „megszerzett irányítással". A felperes szerint nyilvánvaló, hogy az összefonódást a jelen ügyben olyan ügyletek révén valósították meg, amelyek a megtiltott összefonódás részét képezik, és amelyek lehetővé tették, hogy a Ryanair az Aer Lingus tőkéjének több mint 25%-át megszerezze (és azzal továbbra is rendelkezzen). Azon tény, hogy az összefonódást nem hajtották végre teljes mértékben – mivel a Bizottság megakadályozta –, nem jelenti azt, hogy az összefonódás a Ryanair-határozat (12) preambulumbekezdésében említett ügyletek révén legalábbis részben nem valósult meg. E tekintetben a Bizottságnak a megtámadott határozat (12) bekezdésében foglalt állítása, miszerint a „részben megvalósult" összefonódás fogalmát nem támasztja alá a 8. cikk (4) bekezdésének szövege, helyes, de kevéssé hasznos, mivel e rendelkezés szövege annak megkövetelését sem teszi lehetővé, hogy az irányítás megszerzése teljesen megvalósuljon. A felperes szerint az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (4) bekezdésének vezérelve nem az irányítás megszerzése, hanem a *status quo ante* visszaállításának szükségessége a megtiltott összefonódás részét képező ügyletek megsemmisítése révén.

53 A „megvalósulás" fogalmának következetes megközelítése megköveteli e kifejezés értelmének az összefonódás-ellenőrzési rendelet 7. cikkének (1) bekezdése tekintetében való vizsgálatát is, amely rendelkezés kimondja, hogy a közösségi léptékű összefonódás nem „léphet életbe" [helyesen: nem valósulhat meg] sem a bejelentése előtt, sem pedig a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítása előtt. A Bizottság e kérdéssel kapcsolatos gyakorlatának vizsgálata lehetővé teszi annak megállapítását, hogy a Bizottság úgy véli, hogy e rendelkezés lehetővé teszi a részleges megvalósulás megakadályozását, ideértve az irányítás átadásáig terjedhető ügyleteket is. A jelen ügyben a Ryanair a Bizottsággal szemben kötelezettséget vállalt arra, hogy az Aer Lingus tőkéjében való részesedéséhez fűződő szavazati jogok gyakorlását felfüggeszti, noha e

jogok gyakorlása nem felel meg az irányítás gyakorlásának. Itt tehát a versenyre gyakorolt esetleges negatív hatások elkerüléséről van szó.

54 A felperes előadja továbbá, hogy anélkül, hogy meg kellene vizsgálni az összefonódás-ellenőrzési rendelet különböző nyelvi változatait, a 8. cikk (4) és (5) bekezdésében és a 7. cikkben használt „összefonódás megvalósulása" fogalma három jelentéssel bírhat: az összefonódás teljes megvalósulása, a teljes összefonódás részleges megvalósulása vagy az összefonódás egy részének teljes megvalósulása. E többértelműség egyértelműen kitűnik a jelen ügyben, amelyben a Bizottság megtiltotta a két részből állóként meghatározott összefonódást (a piacon való részvényszerzés és a nyilvános vételi ajánlat), amelyek közül csak az első valósult meg.

55 A második, az összefonódás-ellenőrzési rendelet 21. cikke (3) bekezdésének megsértésére alapított jogalapot illetően a felperes úgy érvel, hogy a Bizottságnak az említett rendelet 8. cikke (4) és (5) bekezdése alkalmazására vonatkozó téves megállapításai e rendelkezés téves értelmezéséhez vezetnek. Ha ugyanis megállapítást nyer, hogy a Bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a Ryanair részesedését illetően a befektetéstől való megválást célzó intézkedéseket hozzon, a nemzeti versenyhatóságok e tekintetben a 21. cikk (3) bekezdése alapján így semmilyen hatáskörrel nem rendelkeznének. E megközelítés alátámasztja az „egyablakos ügyintézés" elvét. Amennyiben e megközelítés helyes, a Bizottság a megtámadott határozatban figyelmen kívül hagyta az összefonódás-ellenőrzési rendelet 21. cikkének (3) bekezdését, amikor nem jelezte egyértelműen, hogy e rendelkezés kizárja a nemzeti versenyhatóságok beavatkozását, és így nyitva hagyta az ilyen beavatkozás lehetőségét. E jogsértés annál is inkább súlyos, mivel az illetékes nemzeti hatóságok ellentétes véleményeket adtak. Ugyanezen rendelet 8. cikke (4) és (5) bekezdésének koherens értelmezése kizárja a 21. cikk (3) bekezdésének minden olyan értelmezését, amely megakadályozza, hogy a tagállamok a nemzeti jogukat alkalmazzák a Ryanair részesedésére, amennyiben e részesedés a nyilvános vételi ajánlattól elkülönül, és amely továbbá megfosztja a Bizottságot azon hatáskörtől, hogy e részesedést az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése értelmében megvizsgálja. Ellenkező esetben a Ryanair

részesedése mind az Európai Unió, mind pedig a tagállamok tekintetében jogi mentességet élvezne.

56 A Bizottság vitatja ezen érvelést. Különösen azt hangsúlyozza, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet csak azon „összefonódásokra" alkalmazható, amelyek megfelelnek az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikkében foglalt meghatározásnak. Ezzel összefüggésben az olyan kisebbségi részesedés megszerzése, amely nem biztosítja az „irányítást" mint olyat, nem minősül az összefonódás-ellenőrzési rendelet értelmében vett „összefonódásnak". A Bizottság továbbá úgy érvel, hogy a 21. cikk (3) bekezdése nem biztosít számára különös jogokat vagy kötelezettségeket, így nem jogosult e rendelkezés értelmezésére akkor, ha az EK 232. cikke értelmében felkérik, hogy járjon el.

A Törvényszék álláspontja

57 Az Aer Lingus az eljárásra való felkérésben – amint a jelen keresetben is – lényegében előadja, hogy a tőkéjéből a Ryanair által a nyilvános vételi ajánlat előtt vagy azalatt megszerzett részesedés a Bizottság által a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított összefonódás részleges megvalósulását jelenti. A hatékony verseny feltételeinek helyreállítása érdekében a Bizottságnak tehát az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján el kellene rendelnie a Ryanair által megszerzett összes részvény átruházását (lásd a fenti 8., 23., 44. és azt követő pontokat).

58 A megtámadott határozatban a Bizottság elutasítja ezen, az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján a Ryanair elleni eljárás megindítása iránti kérelmet, mivel úgy véli, hogy az e vállalkozás által bejelentett összefonódás nem valósult meg, és a vitatott részesedés nem biztosítja a Ryanair számára az Aer Lingus feletti irányítást. A Bizottság továbbá úgy véli, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendeletben meghatározott értelemben megvalósult összefonódás hiányában a felperes által javasolt értelmezés túllépi a hatáskörének korlátait (lásd a fenti 25–27. pontot).

59 A megtámadott határozat jogszerűségének a Bizottság azon jogosultsága tekintetében való vizsgálata során, hogy az kötelezheti a vállalkozást az összefonódás megszüntetésére különösen a másik vállalkozásban szerzett összes részvény átruházása révén, az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott releváns időpontot kell alapul venni, amely rendelkezés „már megvalósult" és „a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított" „összefonódásra" hivatkozik (lásd a fenti 2. pontot).

60 E tekintetben a megtámadott határozatot valóban akkor hozták, amikor a Bizottság kinyilvánította, hogy a Ryanair által bejelentett összefonódás a közös piaccal összeegyeztethetetlen. Mivel a Bizottság a Ryanair-határozatban – amely az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (3) bekezdése értelmében megállapította a bejelentett összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét – nem vizsgálta meg a Ryanairnek az Aer Lingus tőkéjében való kisebbségi részesedésének kérdését, ezt még megtehette az említett rendelet 8. cikke (4) bekezdésének utolsó albekezdése alapján elfogadott külön határozatban.

61 Amint azonban a megtámadott határozat helyesen kifejti, az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében foglalt másik feltétel nem teljesül, amennyiben a bejelentett összefonódás nem valósult meg. A jelen ügyben a közös piaccal való

összeegyeztethetetlenséget megállapító határozat elfogadásának időpontjától kezdve a Ryanair sem jogilag, sem ténylegesen nem rendelkezik annak lehetőségével, hogy az Aer Lingust irányítsa, vagy hogy e vállalkozás tevékenységére meghatározó befolyást gyakoroljon.

62 Jogi szempontból az összefonódásnak az összefonódás-ellenőrzési rendeletben használt fogalma fontos, mivel megalapozza a Bizottságot e rendelet alapján megillető hatáskört. Az összefonódás-ellenőrzési rendelet ugyanis minden közösségi léptékű összefonódásra alkalmazandó (az 1. cikk (1) bekezdése). Az összefonódás fogalmát az említett rendelet 3. cikke határozza meg. Az említett 3. cikk (1) bekezdése szerint összefonódás jön létre, ha az irányítás tartósan megváltozik például két vállalkozás összeolvadásából vagy abból eredően, hogy egy vállalkozás irányítást szerez egy másik vállalkozás felett. A 3. cikk (2) bekezdése kifejti, hogy az említett irányítást olyan jogok, szerződések vagy más egyéb eszközök alapozzák meg, amelyek lehetőséget adnak az érintett vállalkozás tevékenységére való meghatározó befolyás gyakorlására.

63 Így minden olyan ügylet vagy ügyletegyüttes, amelynek következtében „az irányítás tartósan megváltozik" azáltal, hogy „lehetőséget [ad] egy vállalkozás feletti meghatározó befolyás gyakorlására", az összefonódás-ellenőrzési rendelet értelmében megvalósult összefonódást jelent. Ezen összefonódások közös jellemzője a következő: ott, ahol az adott gazdasági tevékenység tekintetében az ügylet előtt két elkülönült társaság volt, ezen ügylet után már csak egy lesz. Az egyesülés esetétől eltérően, mikor is az érintett két vállalkozás egyike megszűnik létezni, a Bizottságnak tehát meg kell vizsgálnia, hogy az összefonódás megvalósulásának következtében az érintett vállalkozások egyike megszerzi-e a másik feletti irányítási jogot, amely joggal korábban nem rendelkezett. Ezen irányítási jog a vállalkozás tevékenységére való meghatározó befolyás gyakorlásának lehetőségében áll, különösen akkor, ha az e joggal rendelkező vállalkozás megszabhatja a másik stratégiai döntéseit.

64 A fentiekből kitűnik, hogy az olyan részesedésszerzés, amely mint olyan nem biztosítja az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikkében meghatározott értelemben vett irányítást, nem minősül e rendelet szerinti megvalósult összefonódásnak. E kérdésben az uniós jog eltér egyes tagállamok jogától, amelyek nemzeti hatóságait az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó belső jogi rendelkezések feljogosítják a tágabb értelemben meghatározott kisebbségi részesedésekkel kapcsolatos eljárásra (lásd a fenti 21. és 49. pontot).

65 A felperes állításával ellentétben az összefonódás fogalma nem terjeszthető ki olyan esetekre, ahol az irányítás megszerzésének hiányában a kérdéses részesedés mint olyan nem biztosítja a vállalkozás tevékenységére való meghatározó befolyás gyakorlásának lehetőségét, hanem tágabb értelemben a Bizottság által vizsgált és e vizsgálat eredményeképpen a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított bejelentett összefonódás keretébe illeszkedik, anélkül hogy megvalósult volna a fent említett értelemben vett irányításváltozás.

66 Az összefonódás-ellenőrzési rendelet nem biztosít a Bizottság számára ilyen jogkört. A vállalkozás által egy másikban szerzett összes részvény átruházásának elrendelésére vonatkozó jogkör az említett rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében szereplő megfogalmazás szerint is csak „az összefonódás előtt fennálló helyzet […] helyreállítására" szolgál. Az irányítás megszerzésének hiányában a Bizottság nem rendelkezik az említett összefonódás megszüntetésére vonatkozó jogkörrel. Amennyiben a jogalkotó az összefonódás-ellenőrzési rendeletben rögzítettől tágabb hatáskört kívánt volna a Bizottságra ruházni, megfogalmazott volna ilyen értelmű rendelkezést.

67 Ténybeli szempontból nem vitatott, hogy a Ryanairnek az Aer Lingus tőkéjében való részesedése a jelen ügyben nem biztosítja a Ryanair számára az Aer Lingus feletti „irányítás" lehetőségét. A megtámadott határozat (10) és (11) bekezdésében kifejtett elemeken kívül az Aer Lingus jelzi, hogy „elfogadja a megtámadott határozat (11) bekezdésében tett feltételezést, miszerint a Ryanair 2007. június 27-én nem gyakorolt

az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett »irányítást«". Ugyanígy az Aer Lingus nem állítja, hogy a Ryanairnek a tőkéjében 2007 augusztusától fennálló 29,3%-os részesedése az utóbbi számára biztosítja a társaság irányítását, hanem annak állítására szorítkozik, hogy e részesedés a Ryanair számára „nagy lehetőséget biztosít arra, hogy beavatkozzon ügyvezetésébe és üzleti stratégiájába".

68 Továbbá a felperesnek a versenyre gyakorolt esetleges negatív hatásokra vonatkozó érveire válaszolva ki kell emelni, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban helyesen cáfolta meg azon állítást, miszerint a jelen ügyben e hatások konkrétan egyfajta irányításnak tekinthetők (a megtámadott határozat (11) bekezdése). E tekintetben általánosságban hangsúlyozni kell, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendeletnek nem célja, hogy megóvja a társaságokat a részvényeseikkel szembeni üzleti nézeteltérésektől, vagy hogy megszüntessen minden, a fontos döntések részvényesek általi jóváhagyásával kapcsolatos bizonytalanságot. Amennyiben az Aer Lingus vezetősége úgy véli, hogy a Ryanair mint részvényes visszaélésszerű vagy jogellenes magatartást tanúsít, az üggyel az illetékes nemzeti bíróságokhoz vagy hatóságokhoz fordulhat.

69 Mindenesetre igaz ugyan, hogy a felperes által hivatkozott ténybeli elemek arra utalnak, hogy a vezetősége és a Ryanair közötti viszony feszült, és hogy véleményeik számos kérdésben eltérnek, ezen elemek azonban nem bizonyítják – ahogyan erre szükség lenne annak érdekében, hogy a Bizottság dönthessen az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (4) bekezdésének alkalmazásáról –, hogy fennáll az e vállalkozás tevékenységére való meghatározó befolyás gyakorlásának lehetősége.

70 Így, ami azon állítást illeti, miszerint a Ryanair arra használta részesedését, hogy hozzáférést szerezzen az Aer Lingus bizalmas stratégiai tervéhez és üzleti titkaihoz, az ezen állítás alátámasztására hivatkozott egyetlen elem egy levél, amelyben a Ryanair általánosságban az Aer Lingus vezetőivel való találkozó tartását kéri. A keresetlevél nem tartalmaz semmilyen, azt bizonyító elemet, hogy e találkozó során ténylegesen

sor került volna bizalmas információk cseréjére. Az ilyen információcsere semmiképpen sem a kisebbségi részesedés közvetlen következménye, hanem a két társaság későbbi magatartásával függ össze, amelyet adott esetben az EK 81. cikk alapján lehetne megvizsgálni.

71 Ugyanígy azon állítást illetően, miszerint a Ryanair azon különleges határozat ellen szavazott, amely lehetővé tette volna, hogy az igazgatótanács részvényeket bocsásson ki anélkül, hogy azokat előzetesen fel kellene ajánlania a meglévő részvényeseknek, ahogyan ezt általában a társasági jog előírja, a felperes vezérigazgatójának a *The Irish Times* 2007. július 7-i számában, „A Ryanair megakadályozza az Aer Lingus részesedéscsökkentésre irányuló kísérletét" című cikkben megjelent és – anélkül, hogy a felperes vitatná – a Bizottság által idézett magyarázataiból kitűnik, hogy e határozat bukása nem járt jelentős következménnyel a társaságra nézve.

72 Azon állítást illetően, miszerint a Ryanair két rendkívüli közgyűlés összehívását követelte az Aer Lingus által elfogadott stratégiai döntések felülvizsgálata érdekében, a Bizottság – anélkül, hogy a felperes vitatná – kiemeli, hogy az Aer Lingus igazgatótanácsa e két kérelmet elutasította, és a tervezett döntéseket a Ryanair tiltakozása ellenére végrehajtották. E példa jól mutatja azon tényt, hogy a felperes állításával ellentétben a Ryanair nincs abban a helyzetben, hogy rákényszerítse akaratát.

73 Azon állítást, miszerint a Ryanair kampányt folytatott az Aer Lingus vezetősége ellen, a Ryanair által kért két rendkívüli közgyűlésre, valamint az ezzel kapcsolatos levélváltásra és nyilvános nyilatkozatokra való újabb utalásként kell értelmezni. Amint a Bizottság a beadványaiban hangsúlyozta, az Aer Lingus e két kérelmet elutasította, és a döntését a tervezetteknek megfelelően végrehajtotta. Amennyiben kiderülne, hogy a Ryanair több héten keresztül zavarta az Aer Lingus vezetőségét, ez mégsem

bizonyítaná az összefonódás-ellenőrzési rendelet értelmében e vállalkozás tevékenységére való meghatározó befolyás gyakorlásának lehetőségét.

74 Azon állításra válaszolva, miszerint a duopóliumhelyzetben lévő versenytárs vállalkozáson belüli kisebbségi részesedéssel való rendelkezés szükségképpen torzítja a versenyt, mivel az ilyen részesedéssel rendelkező társaság kevésbé van az azon társasággal való versenyre ösztönözve, amelynek nyereségében érdekelt, ki kell emelni, hogy ezen állítást a tények cáfolják. A Bizottság e tekintetben kiemeli – anélkül, hogy a felperes vitatná –, hogy az Aer Lingusban való részesedésének megszerzését követően a Ryanair járatokat indított négy olyan útvonalon, ahol korábban kizárólag az Aer Lingus működtetett járatokat, és járatainak gyakoriságát megnövelte hat másik olyan útvonalon, ahol az Aer Lingusszal versenyben áll (lásd a Ryanair 2007. augusztus 15-i „A Ryanair Dublinból hat új útvonalon indít járatokat", illetve a 2007. október 25-i „Shannon repülőteréről új – a 31. – útvonal, Dublinból pedig három új útvonal" című sajtóközleményét). Ezen elméleti állítás semmiképpen nem elegendő a Ryanair Aer Lingus feletti irányítása valamely formájának mint olyannak a bizonyítására, ami igazolhatná a jelen ügyben vitatott kisebbségi részesedést illetően a befektetéstől való megválás elrendelését.

75 Ugyanez vonatkozik azon állításra is, miszerint a Ryanair részesedése az Aer Lingus részvényei tekintetében anyagi következményekkel jár, mivel azokat ez utóbbi vállalkozás számára kevésbé jövedelmezővé teszi. Elvi szempontból ugyanis az Aer Lingus tőzsdei és pénzügyi vonzereje nem csupán a Ryanair kisebbségi részesedésén alapul, hanem figyelembe kell venni e vállalkozás egész tőkéjét, amelyben más jelentős részvényesek is részesedéssel rendelkezhetnek. Sőt, még ha feltételezzük is, hogy a Ryanair részesedése kihathat e vonzerőre, ez nem elegendő annak bizonyítására, hogy fennáll az összefonódás-ellenőrzési rendelet által megkövetelt értelemben vett irányítás.

76 Annak elfogadása, hogy a Bizottság pusztán azon okból elrendelheti a kisebbségi részesedést illetően a befektetéstől való megválást, mert e részesedés duopólium fennállása esetén gazdasági szempontból elméleti kockázattal jár, vagy mert hátrányos az e duopólium részét képező egyik vállalkozás részvényeinek vonzerejére, túllépne az összefonódások ellenőrzése címén a Bizottságra ruházott hatáskörökön.

77 Ami a Bizottság korábbi gyakorlatát illeti, annak vizsgálata alapján mindenesetre megállapítható, hogy a Bizottság által az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján ez idáig elfogadott valamennyi határozat olyan, már megvalósult összefonódásokra vonatkozik, ahol a céltársaság megszűnt a szerző féltől független versenytársként létezni. A jelen ügytől eltérően e határozatok nem a 8. cikk (4) bekezdésének a kérdéses összefonódásra való alkalmazására, hanem csupán az összefonódás megvalósulása miatt megszűnt verseny visszaállítása érdekében hozandó megfelelő intézkedésekre vonatkoztak, ugyanis ezen intézkedések az egyes esetekben az adott ügy körülményeitől függően változhatnak. A Bizottság arra vonatkozó korábbi gyakorlatára, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján hogyan kell kezelni a kisebbségi részesedéseket, nem lehet tehát eredményesen hivatkozni az e rendelkezésben meghatározott kritériumok megkérdőjelezése érdekében.

78 Következésképpen nem lehet arra hivatkozni, hogy a Bizottság megsértette az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdését, amikor úgy vélte, hogy a jelen ügyben semmilyen összefonódás nem valósult meg, és hogy nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a Ryanairt az Aer Lingus tőkéjében való részesedésének átruházására kötelezze. A Bizottság az összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján csak akkor rendelkezett volna ilyen jogkörrel, ha az ilyen részesedés lehetővé tette volna a Ryanair számára – jogilag vagy ténylegesen meghatározó befolyás gyakorlásával – az Aer Lingus feletti irányítást, ami a jelen ügyben nem áll fenn.

79 A fenti értékelést nem érinti azon tény, hogy a Bizottság a vizsgálati eljárásban úgy vélte, úgy kell tekinteni, hogy a Ryanair által éppen a nyilvános vételi ajánlat időszakát megelőzően és azalatt a piacon megszerzett részesedés ezen ajánlat körébe tartozik, ami szerinte „egyetlen összefonódásnak" minősül. E szakaszban, vagyis a vizsgálati eljárás szakaszában ugyanis a Bizottságot nem „az összefonódás előtt fennálló helyzet" abban az esetben való „helyreállítása" foglalkoztatja, ha a közös piaccal való összeegyeztethetetlenséget megállapító határozatot hozna, amikor a bejelentett összefonódás már megvalósult. Ezen kérdés csak a végleges határozat elfogadását követően merül fel, ha meg kell állapítani annak következményeit, mivel bebizonyosodik, hogy a helyzet annak nem felel meg.

80 A vizsgálati eljárásban a Bizottság inkább azon helyzeteket kívánja elkerülni, amikor az összefonódás megvalósul, noha azt még a közös piaccal összeegyeztethetetlennek lehet nyilvánítani. Ez az összefonódás-ellenőrzési rendelet 7. cikkének célja, amely e rendelet egyik alapelvének tiszteletben tartását célozza, amely szerint a közösségi léptékű összefonódás nem valósulhat meg anélkül, hogy bejelentették volna, és a Bizottság előzetesen engedélyezte volna.

81 Az említett rendeletnek az „[…] előzetes bejelentés […]" című 4. cikke ugyanis az (1) bekezdésében kimondja, hogy az e rendeletben megjelölt összefonódásokat a Bizottságnál az összefonódás végrehajtását megelőzően, a megállapodás megkötését, a nyilvános vételi vagy csereajánlat közzétételét, vagy az irányítást megalapozó részesedés megszerzését követően kell bejelenteni. Ezen elvet átveszi az összefonódás-ellenőrzési rendeletnek az „Összefonódások felfüggesztése" című 7. cikke is. A 7. cikk (1) bekezdése értelmében a közösségi léptékű összefonódás nem valósulhat meg bejelentése előtt, vagy míg a Bizottság a közös piaccal összeegyeztethetőnek nem nyilvánította. A 7. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy az (1) bekezdés nem akadályozza meg az olyan nyilvános vételi vagy csereajánlatok alkalmazását, vagy az értékpapírokkal folytatott olyan ügyletek sorozatát, amelyek által a 3. cikk értelmében vett irányítást több eladótól szerzik meg, feltéve hogy az összefonódást a 4. cikk szerint haladéktalanul bejelentik a Bizottságnak, és a szerző fél nem gyakorolja az adott értékpapírokhoz

kapcsolódó szavazati jogot, vagy csak befektetése teljes értékének megóvására gyakorolja azokat, a Bizottság által adott mentesítés alapján.

82 Meg kell jegyezni, hogy azon kötelezettség, miszerint az összefonódás megvalósítását a Bizottság általi engedélyezéséig fel kell függeszteni, nyilvános vételi ajánlat vagy több eladót magában foglaló, értékpapírokkal folytatott ügyletek sorozatával megszerzett irányítás esetén automatikus mentesítés tárgyát képezi. Az e mentesítésben való részesülés érdekében az érintetteknek haladéktalanul be kell jelenteniük az összefonódást a Bizottságnak, és nem gyakorolhatják az e részesedésekhez kapcsolódó szavazati jogokat. Ahogyan a Bizottság a beadványaiban érvel, e mentesítés következtében az ügylet megtiltásával kapcsolatos kockázat a szerző félre hárul. Amennyiben a Bizottság a vizsgálati eljárás végén úgy véli, hogy a bejelentett ügyletet meg kell tiltani, az összefonódás megvalósítása érdekében megszerzett részvényeket át kell ruházni, amint ezt a megtámadott határozatban és a felperes által is hivatkozott Tetra Laval, illetve Schneider-ügy is mutatja (lásd a fenti 27. és 48. pontot).

83 Ezzel összefüggésben az olyan részesedés megszerzése, amely mint olyan nem biztosítja az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikke értelmében vett irányítást, az említett rendelet 7. cikkének hatálya alá tartozhat. A Bizottság fellépését úgy kell értelmezni, hogy a Bizottság az „egyetlen összefonódás” fogalmát azon helyzetek kockázatának korlátozására használja, amikor a közös piaccal való összeegyeztethetetlenséget megállapító határozatot ki kellene egészítenie a még azelőtt bekövetkezett irányításszerzés megszüntetését célzó határozattal, hogy a Bizottság nyilatkozott volna annak versenyre gyakorolt hatásairól. Mikor a Bizottság arra kérte a Ryanairt, hogy ne gyakorolja szavazati jogait, aki egyébként megjegyezte, hogy azok nem biztosítják számára az Aer Lingus feletti irányítást (lásd a fenti 14. pontot), a Bizottság csak arra kérte e vállalkozást, hogy ne hozza magát olyan helyzetbe, hogy az összefonódást megvalósítsa, ami a közös piaccal való összeegyeztethetetlenséget megállapító határozat esetén a 8. cikk (4) és (5) bekezdése alapján elfogadott intézkedést vonna maga után.

84 Ezen okokból a Bizottság a megtámadott határozat (12) és (13) bekezdésében helyesen vélte úgy, hogy a Ryanairnak az Aer Lingus tőkéjében való kisebbségi részesedése a jelen ügyben nem tekinthető az összefonódás olyan „részleges megvalósulásának", amely a közös piaccal való összeegyeztethetetlenséget megállapító határozat esetén a 8. cikk (4) vagy (5) bekezdése alapján elfogadott intézkedést vonhat maga után.

85 Az Aer Lingus feletti tényleges irányítás Ryanair általi megszerzésének hiányában a vitatott részesedés nem tekinthető „már megvalósult" „összefonódásnak", még ha azon ügyletet, amelynek e részesedés a részét képezi, a közös piaccal összeegyeztethetetlennek is nyilvánították.

86 A felperes által a beadványaiban és a tárgyaláson előadott érvek közül, amelyek lényegében a megtámadott határozat által már megválaszolt elméletet veszik át, egyik sem alkalmas a fenti értékelés megkérdőjelezésére.

87 Következésképpen az egyetlen összefonódásnak a Ryanair-határozatban foglalt meghatározása és az összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét ugyanott megállapító határozat ellenére a Bizottság a megtámadott határozatban jogilag és ténybelileg megkövetelt módon igazolta azon határozatát, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján miért nem hoz intézkedést.

88 Ugyanezen érvelés vonatkozik az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (5) bekezdésére is, amely tekintetében a felperes a Bizottság által a megtámadott határozatban e kérdéssel kapcsolatban kifejtett elemzéssel szemben ugyanazon érveket hozza fel, amely határozat *mutatis mutandis* átveszi az említett rendelet 8. cikkének (4) bekezdését illetően kifejtett elemzést.

89 Végül emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban kifejtette, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet 21. cikkének (3) bekezdése csupán a tagállamokra ró kötelezettséget, konkrét jogot vagy jogkört azonban nem biztosít a számára. A Bizottság tehát úgy vélte, hogy nem jogosult arra, hogy e rendelkezésnek kötelező értelmezést adjon, és nem válaszolhatja meg az Aer Lingus által benyújtott értelmezés iránti kérelmet (lásd a fenti 29. pontot).

90 A Bizottsághoz hasonlóan a Törvényszék kiemeli, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet 21. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy „[a] tagállamok nem alkalmazhatják versenyjogi nemzeti jogszabályaikat közösségi léptékű összefonódásra", és hogy e rendelkezés tehát nem biztosít a Bizottságnak arra vonatkozó jogkört, hogy az Aer Lingus érdekeit érintő, kötelező joghatásokat kiváltó intézkedést hozzon. Nem kifogásolható tehát, hogy a Bizottság a válaszában emlékeztetett a jelen ügyben alkalmazandó jogi háttérre és az abból levonandó következtetésekre, különösen az EK 226. és az EK 234. cikk szerinti kereseteket illetően (lásd a fenti 31. pontot).

91 Sőt, a felperes a jelen ügyben előadott érvelésével arra kéri a Törvényszéket, hogy olyan feltevést vizsgáljon meg, amely nem bizonyult helyesnek, mivel az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (4) és (5) bekezdésének alkalmazása nem alapul téves megállapításokon, ahogyan a felperes azt állítja (lásd a fenti 55. pontot). Közösségi léptékű összefonódás hiányában a tagállamok ugyanis továbbra is szabadon alkalmazhatják nemzeti versenyjogi jogszabályaikat a Ryanairnek az Aer Lingus tőkéjében való részesedésére az e tekintetben előírt szabályok szerint.

92 A fentiekből következik, hogy a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

93 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság, valamint a Ryanair kérelmének megfelelően kötelezni kell saját költségei, valamint a Bizottság és a Ryanair részéről felmerült költségek viselésére, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárás költségeit is.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (harmadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) Az Aer Lingus Group plc viseli saját költségeit, valamint a Bizottság és a Ryanair Holdings plc részéről felmerült költségeket, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárás költségeit is.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Kihirdetve Luxembourgban, a 2010. július 6-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

Jogi háttér ..... II - 3697

A jogvita alapját képező tényállás ..... II - 3700

Az eljárásban részt vevő felek ..... II - 3700

Az Aer Lingusnak a Ryanair általi megszerzésére vonatkozó ajánlat és részesedésszerzések ..... II - 3701

A bejelentett összefonódás vizsgálata és megtiltása ..... II - 3701

Az Aer Lingus és a Bizottság közötti, az összefonódásra vonatkozó vizsgálati eljárásban való levélváltás ..... II - 3704

Az Aer Lingus és a Bizottság közötti, a Ryanair-határozatot követő levélváltás, az EK 232. cikk szerinti eljárásra való felkérés és a megtámadott határozat ..... II - 3705

Eljárás és a felek kérelmei ..... II - 3710

A jogkérdésről ..... II - 3713

A felek érvei ..... II - 3713

A Törvényszék álláspontja ..... II - 3719

A költségekről ..... II - 3731